

I vems händer ligger Nepals framtid?

En Nepalrapport från International Crisis Group i mitten av augusti har väckt livlig debatt såväl i det internationella samfundet som bland nepalesiska beslutsfattare. Indien, maoisterna och Nepals armé håller enligt rapporten landets framtid i sina händer.

Vi frågar rapportens författare Rhoderick Chalmers hurdana utsikter landet, som kämpar sig ur en lång konflikt, har framför sig.

"Nepaleserna är bra på att klara sig också under dåliga regeringar, säger Rhoderick Chalmers" Jag ser två ytterligheter. I det goda fallet hittar alla politiska aktörer sin väg till samma bord och koncentrerar sig på fredsprocessens stora frågor: vad ska man göra åt arméerna, hur ska man integrera maoistsoldaterna i det civila samhället och organisera säkerhetssektorn, hur hantera frågor om rättvisa och försoning", säger Chalmers, som verkar som bisträdande programdirektör på ICG:s kontor i Kathmandu.

Det här lyckas ändå inte utan att tillsätta en ny regering, och till det behövs maoisterna som i maj drog sig ur regeringen. De har 40 procent av mandaten i den nationalförsamling om ska stadfästa en ny grundlag.

Det behövs tråkiga mekanismer och skarpa ledare

"Det behövs också tråkiga mekanismer som regelbundna möten mellan de centrala politiska ledarna", påminner han. Det viktigaste är ändå att återigen få fart på huvudmålet för fredsprocessen: att skriva en ny grundlag. Det finns ingen tid att slösa. Grundlagen borde vara klar före slutet av maj 2010. Enligt det ljusare scenariot får man det mesta av grundlagen skriven i tid och hittar ett kontrollerat sätt att fortsätta utan att hamna i en politisk kris, säger Chalmers. "Många för utvecklingen viktiga frågor, som elförsörjningen både till industrin och hushållen, kommer ändå att ta åratal att få i skick", suckar han.

Den andra ytterligheten är en återvändo till någon slag av konflikt, för relationerna mellan maoisterna och de andra stora partierna har blivit märkbart sämre. Maoisterna känner att de tvingats in i ett hörn, beskriver Chalmers läget. En central roll i att fälla den maoistledda regeringen brs enligt rapporten av Indien.

En splittrad politisk bild

Enligt Chalmers vill maoisterna inte längre aktivt ha striderna tillbaka. " De kom med i fredsprocessen efter att de insett att den militära vägen hade nått sin ände och att de inte kan åstadkomma mer genom att fortsätta strida." Det här hindrar ändå inte enskilda individer eller grupper från att återuppta gerillkriget, säger Chalmers.

Den politiska situationen har enligt honom blivit mer komplicerad än tidigare. I slutskedet av konflikten fanns det enligt honom tre parter - maoisterna, de politiska partierna och kungen med sin armé - och deras roller var tydliga.

"Nu har rörelser baserade på etnicitet blivit allt starkare och en del av dem har registrerats som partier. Å andra sidan deltar också Nepals armé aktivt i politiken", berättar Chalmers.

"Om landet på nytt drivs in i en konflikt kommer det att vara mer splittrad, mer komplicerad och svårare."

Sannolikt finner man ändå framtiden någonstans i det grå området mellan de två ytterligheterna, tror han. "Personligen är jag ändå rädd för att vi är på väg i den mindre positiva riktningen", tillägger han. Ont blod och brist på förtroende har varit tydligt synliga sedan den maoistledda regeringen föll. "Den nya regeringen har medvetet vägrat att behandla frågor som maoisterna har lyft fram gällande till exempel hur makten ska fördelas mellan statsledningen", berättar Chalmers

Var finna jobb för de unga?

Nepal lever nu i ett kraftigt brytningsskede och speciellt utsikterna för de unga är enligt Chalmers dystra. Utbildningsnivån har stigit, men varifrån ska de utbildade ungdomarna hitta jobb, frågar han sig. "Ojämligheten i Nepal är djupare än någon annanstans i södra Asien. Intriger, ilska och upplevelser av orättvisa kan leda till en konflikt."

Chalmers är speciellt oroad över att optimismen minskar och över frustrationer som han säger sig möta bland såväl eliten som bland människorna på landsbygden. Folkrörelsen som ledde till fredsprocessen, till att kungen störtades och till de lyckade valen inspirerade nepaleserna. Nu upplever de att de politiska ledarna helt har glömt bort varför de valdes, säger Chalmers.

"Nepaleserna är realistiska, men människorna hoppas ändå på ledarskap och att politikerna skulle sätta folkets bästa framför sina politiska partiers bästa. Nu är de besvikna", beskriver han stämningarna. Situationen underlättas inte av att den sköra ekonomiska tillväxten inte har gett människorna bättre inkomster.

"Nepalerna är bra på att klara sig under dåliga regeringar"

Trots att Nepals fredsprocess har skötts av nepaleserna själva har det internationella samfundets moraliska stöd varit viktigt enligt Chalmers. "Det fick ut maoisterna från djungeln till politiken." Förutom den moraliska stödet behövs det också pengar, påminner han och fäster uppmärksamhet vid sambandet mellan fredsprocessen och det långvariga utvecklingssamarbetet: "Millenniemalet för utveckling kan inte nås utan fred och stabilitet och fredsprocessen är inte gratis." Också familjerna till dem som försvunnit under konflikten väntar på kompensation och det krävs pengar för att återanpassa de forna soldaterna till samhället.

Trots att utsikterna inte är ljusa så tror Chalmers inte att fredsprocessen i Nepal helt kommer att spåra ur. "Nepaleserna är bra på att klara sig under dåliga regeringar."

Marja-Leena Kultanen

Rhoderick Chalmers besökte Helsingfors i slutet av september. Finlands ambassad i Nepal stöder International Crisis Groups verksamhet.